

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, e-pasts pasts@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

SIA „ViziaFinance”
Reģ. Nr. 40003040217
Skanstes iela 50A
Rīgā, LV-1013

LĒMUMS
patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā
Rīgā

02.07.2025.

Nr. 5-pk

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 25.panta ceturtās daļas 4., 4¹. un 6¹. punktiem un Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, un ņemot vērā saņemtās patērētāju sūdzības, veica SIA “ViziaFinance” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, veicot patērētāju spēju atmaksāt kredītu izvērtēšanu, atbilstību PTAL un NKAL prasībām.

Ņemot vērā PTAC rīcībā esošo informāciju, PTAC

konstatēja:

[1] 2024.gada 26.augustā PTAC saņēma (..) (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu (turpmāk – Iesniegums) par krāpnieku noslēgtajiem kredītēšanas līgumiem uz Iesniedzēja vārda pie vairākiem kredītu devējiem 2024.gada jūlijā. Iesniegumā PTAC tika lūgts veikt pārbaudi, vai Iesniegumā minētie kredītu devēji ir atbilstoši veikuši Iesniedzēja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu.

Patērētāju spējas atmaksāt kredītu vērtēšanas pamatkritēriji Latvijas Republikas normatīvajos aktos ir noteikti PTAL 8.pantā, proti, - (4¹), (4²), (4³), (4⁴), (4⁵) un piektajā daļā – un tie vienlīdz saistoši ir pilnīgi visiem tirgus dalībniekiem, kas likumīgi valsts teritorijā vēlas nodarboties ar patērētāju kredītēšanu. 2018.gada 4.oktobrī Latvijas Republikas Saeima pieņēma grozījumus un papildinājumus PTAL 8.pantā¹, kuri stājās spēkā 2019.gada 1.janvārī un ar kuriem tika pastiprinātas prasības kredītu devējiem attiecībā uz patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu pirms lēmuma pieņemšanas par kredītu piešķiršanu.

[2] 2024.gada 30.augustā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/7395/F-147, lūdzot sniegt skaidrojumu par Iesniedzēja maksāspējas izvērtēšanu.

2024.gada 17.septembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2024.gada 16.septembra atbildes

¹ PTAL grozījumu anotācija pieejama:

<https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/4D8C1FB571076EDDC22582B2004A4369?OpenDocument>

vēstuli Nr. 2024-211 (turpmāk – Paskaidrojums1), kurā Sabiedrība norādīja, ka 2024.gada 29.jūlijā noteikusi Iesniedzēja ienākumus 761 EUR apmērā un to, ka Iesniedzējam nav aktīvu kredītsaistību.

Ņemot vērā, ka Iesniedzējs Iesniegumā bija norādījis vairākus kredītu devējus, pie kuriem krāpniekiem bija izdevies Iesniedzēja vārdā noformēt aizdevumus, PTAC līdzīga satura pieprasījumus par maksāspējas izvērtēšanu nosūtīja arī pārējiem kredītu devējiem.

No citu kredītu devēju atbildēm PTAC konstatēja, ka AS “Kredītinformācijas birojs” datu bāzē 2024.gada 29.jūlijā bija redzams, ka Iesniedzējam ir divas aktīvas kredītsaistības – kredītlīnija 2000 EUR un patēriņa kredīts ar atlikušo summu 3236.96 EUR, kopā ikmēneša maksājums 152 EUR:

Aktīvie līgumi - 2

Avots - Nozare / Loma / Līguma tips / Statuss	Sākuma dat. / Paredzamais beigu dat. / Atjaunots	Atlikusī summa / Sākotnējā summa / Mēneša maksājums	Kavējums (Dienas)
KIB - Pat.kred. (K) / Aizņēmējs / Patēriņa kred. / Aktīvs	2024-07-12 / 2028-07-10 / 2024-07-26	3236.96 € / 3638.00 € / 91.47 €	0 € (0)
KIB - Pat.kred. (K) / Aizņēmējs / Kredītlīnija / Piešķirts	2021-11-12 / — / 2024-06-30	0.00 € / 2000.00 € / 59.72 €	0 € (0)
Kopā:		3236.96 € / 5638.00 € / 152 €	0 €

Tādējādi PTAC secināja, ka Sabiedrības iegūtā informācija par Iesniedzēja esošajām saistībām (to, ka tādu nav) atšķiras no citu kredītu devēju sniegtajām atbildēm par Iesniedzēja esošajām saistībām ap 2024.gada 29.jūliju.

PTAL 8.panta (4⁷) daļā noteikts: *“Lai kredīta devēji atbilstoši šā likuma prasībām varētu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu gadījumos, kad tā iesniegtā informācija nav pietiekama un dokumentāri pamatota, kā arī galvinieka spēju izpildīt no galvojuma līguma izrietošās saistības, kredīta devējiem ir pienākums ar kredītinformācijas biroju starpniecību savstarpēji apmainīties ar ziņām par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu apjomā, kas ir pietiekams izvērtējuma veikšanai.”* Savukārt minētā panta (4⁸) daļā noteikts: *“Lai, izpildot šā panta 4.¹, 4.² un 4.⁴ daļā noteiktos pienākumus, kredīta devējam būtu pieejama informācija, kas iekļauta visu kredītinformācijas biroju datubāzēs, kredītinformācijas birojs, ar kuru kredīta devējs noslēdzis līgumu, pēc kredīta devēja pieprasījuma viņa uzdevumā pieprasa un saņem no pārējiem kredītinformācijas birojiem to datubāzēs esošās ziņas par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu.”*

No Iesniedzēja Iesnieguma izskatīšanas un Paskaidrojumā1 minētā PTAC konstatēja, ka Sabiedrība neievēro PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu. Proti, Sabiedrība netika pieprasījusi, lai caur kredītinformācijas biroju AS “Crefo birojs” saņemtu ziņas par patērētāju saistībām no visiem kredītinformācijas birojiem – tāpat arī no AS “Kredītinformācijas birojs” (Latvijā šobrīd darbojas divi kredītinformācijas biroji). Līdz ar to PTAC 2024.gada 23.septembrī ierosināja administratīvo lietu F-147 par Sabiedrības komercpraksi - veikto patērētāju maksāspējas izvērtēšanu, ņemot vērā, ka Sabiedrības rīcībā saskatīja patērētāju kolektīvo interešu aizskārumu.

[3] 2024.gada 10.oktobrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/8579/F-147, kurā informēja par administratīvās lietas uzsākšanu un aicināja novērst pārkāpumus.

2024. gada 28.oktobrī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. 2024-234, kurā Sabiedrība lūdza atlikt noteikto atbildes sniegšanas termiņu līdz 2024.gada 11.novembrim.

2024.gada 31.oktobrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/9182/F-147, kurā pagarināja atbildes sniegšanas termiņu.

2024.gada 14.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības atbildes vēstuli Nr. 2024-249 (turpmāk – Paskaidrojums2), kurā Sabiedrība norādīja, ka nepiekrīt PTAC paustajai nostājai, ka PTAL 8.panta (4⁸) daļa nosaka kredītu devējiem pienākumu saņemt ziņas no visiem kredītinformācijas birojiem.

2024.gada 14.decembrī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/10683/F-147, kurā sniedza atbildes uz Sabiedrības argumentiem, kā arī vērsa uzmanību uz datiem par Sabiedrības

cedētajiem un norakstītajiem zaudējumos kredītiem.

2025. gada 15.janvārī PTAC saņēma Sabiedrības 2025.gada 14.janvāra vēstuli Nr. VIZ-2025-4, kurā Sabiedrība lūdza atlikt PTAC 2024.gada 14.decembra vēstulē Nr. 7.4.-6/10683/F-147 noteikto atbildes sniegšanas termiņu līdz 2025.gada 28.februārim, tā kā tiek plānota PTAC un Sabiedrības pārstāvju tikšanās.

2025.gada 20.janvārī PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr. 7.4.-6/680/F-147, kurā pagarināja atbildes sniegšanas termiņu.

2025.gada 5.februārī norisinājās PTAC un Sabiedrības pārstāvju tikšanās, kuras laikā Sabiedrība apliecināja, ka konceptuāli ir gatava uzsākt datu iegūšanu no abiem kredītinformācijas birojiem, bet vēl nav gatava paziņot kādus termiņus.

2025.gada 28.februārī PTAC saņēma Sabiedrības vēstuli Nr. VIZ-2025-47 (turpmāk – Paskaidrojums³) ar pielikumiem, kurā Sabiedrība sniedza argumentus, kāpēc PTAC nostāja un datu analīze par cedētajiem kredītiem nav atbilstoša. Vienlaikus Sabiedrība apliecināja, ka ir gatava brīvprātīgi uzsākt datu iegūšanu no otra kredītinformācijas biroja 2025.gada 4.ceturksnī.

[4] PTAC atzīmē, ka pastāvīgi konsultē komersantus normatīvo aktu piemērošanā un jau vairākus gadus iepriekš, īstenojot “Konsultē vispirms” principu, PTAC Sabiedrības mātes uzņēmumam AS “DelfinGroup” administratīvās lietas ietvaros 2020.gada 24.jūlija vēstulē Nr. 3.3.-7/6922 /F-113 par klātienes patērētāju maksāspējas izvērtēšanas pārbaudē konstatēto cita starpā aicināja *“pārliecināties, ka Sabiedrība caur kredītinformācijas biroju iegūst arī ziņas par datiem no citiem kredītinformācijas birojiem”*. Savukārt, tā kā AS “DelfinGroup” nebija sniegusi visas nepieciešamās atbildes, PTAC nākošajā vēstulē 2020.gada 23.septembrī ar Nr. 3.3.-7/9086/F-113 atkārtoti jautāja, vai AS “DelfinGroup” ir pārliecinājusies, ka caur kredītinformācijas biroju iegūst ziņas arī no citiem kredītinformācijas birojiem.

Uz šo AS “DelfinGroup” 2020.gada 15.oktobra atbildes vēstulē rakstīja: *“Sabiedrība informē, ka, neskatoties uz to, ka PTAL 8. panta (4⁸) daļa neuzliek pienākumu kreditoriem iegūt informāciju no pilnīgi visiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība izvērtē iespēju izmantot AS Kredītinformācijas Birojs izstrādāto pakalpojumu, kas paredz CREFO Biroja, Kredītinformācijas Biroja un Valsts ieņēmumu dienesta izziņu apvienošanu vienā. Tomēr šobrīd vēl nav viennozīmīgi skaidrs, vai saņemamo datu plūsma, apjoms un to kvalitāte veicinātu Sabiedrības kredītriska pārvaldības modeļa efektivitātes uzlabošanu. Papildus jāatzīmē, ka nepieciešamība izmantot šo pakalpojumu, visticamāk, varētu būt gadījumos, kad patērētājiem tiks izsniegti liela apmēra kredīti”*.

Fakts, ka PTAC tobrīd koncentrējās uz citiem AS “DelfinGroup” pārkāpumiem un nepamatoja PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu, nenozīmē, ka PTAC piekrita AS “DelfinGroup” viedoklim par šo normu un pieļāva, ka norma netiek ievērota.

Jāatzīmē, ka arī citas administratīvās lietas (F-100) ietvaros AS “DelfinGroup” 2022.gada 5.decembra vēstulē Nr.2-2/43 rakstīja: *“ (...) Sabiedrības kredīta produkts neatbilst AS “Kredītinformācijas Birojs” specifikācijā iekļautajai kredītlīnijas definīcijai, kas paredzētu kredītlimita kā līgumā noteiktā saistību apjoma ziņošanu.*

Sabiedrība apliecina, ka ir gatava veikt izmaiņas kārtībā, kādā tā sniedz informāciju kredītinformācijas birojiem, taču, ņemot vērā iepriekš minēto, Sabiedrības ieskatā vispirms būtu nepieciešams papildināt normatīvo regulējumu, lai kredīta devējiem būtu vienota izpratne par to, kādi dati ir jāsniedz kredītinformācijas birojiem, un kredītinformācijas birojiem būtu iespēja tos korekti atspoguļot savās datubāzēs”. Līdz ar to arī minētais rada pamatotu iespaidu, ka AS “DelfinGroup” izmanto abus kredītinformācijas birojus un nav nojaušams, ka saņem datus tikai no viena.

Atzīmējams, ka Sabiedrības vienīgais dalībnieks ir AS “DelfinGroup” un gan Sabiedrības, gan AS “DelfinGroup” valdē ir vienas un tās pašas amatpersonas. Līdz ar to nav apšaubāms, ka Sabiedrība zināja par tās pienākumu, izvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, iegūt datus no visiem (abiem) kredītinformācijas birojiem.

Tādējādi PTAC konstatēja, ka, kaut pagājuši vairāk kā 4 gadi kopš PTAC šim jautājumam pievērsa Sabiedrības mātes uzņēmuma uzmanību un pieprasīja nodrošināt atbilstošu kredītinformācijas biroja pieslēgumu, Sabiedrība joprojām nav ievērojusi PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu, jo ziņās, ko Sabiedrība ieguvusi no AS “Crefo birojs”, nebija iekļauta informācija par tām Iesniedzēja un citu patērētāju saistībām, kas redzamas AS “Kredītinformācijas birojs” datubāzē.

[5] Papildus PTAC norāda, ka 2025.gada 5.martā saņēma (..) (turpmāk – Iesniedzēja2) iesniegumu par 2024.gada maijā saņemtajiem 4 dažādiem aizdevumiem, lai gan viņas ienākumi bijuši tikai minimālās algas apmērā un tobrīd Iesniedzēja2 jau bija esošas kredītsaistības pie diviem kredītu devējiem. Iesniedzēja2 lūdza PTAC izvērtēt, vai kredītu devēji ir pienācīgi izvērtējuši viņas maksātpēju pirms kredītu izsniegšanas.

Iesnieguma izskatīšanā PTAC konstatēja, ka Iesniedzēja2 2024.gada maijā saņēma sekojošus aizdevumus:

- 2024.gada 16.maijā – 2000 EUR no kredītu devēja;
- 2024.gada 27.maijā – 1000 EUR no kredītu devēja;
- 2024.gada 27.maijā – 2000 EUR no kredītu devēja (izmaksa no kredītlīnijas);
- 2024.gada 28.maijā – 750 EUR no AS “DelfinGroup”;
- 2024.gada 28.maijā – 750 EUR no Sabiedrības.

PTAC konstatēja, ka 2024.gada 23.maijā abos kredītinformācijas birojos kopā bija redzama sekojoša informācija par Iesniedzēja2 saistībām (PTAC saņēma cita kredītu devēja sniegto informāciju):

Aktīvie līgumi - 5

Avots - Nozare / Loma / Līguma tips / Statuss	Sākuma dat. / Paredzamais beigu dat. / Atjaunots	Aizlikusi summa / Sākotnējā summa / Mēneša maksājums	Kavējums (Dienas)
KIB - Līzings (K,N) / Aizņēmējs / Patērētāja kred. / Restrukturizēts	2024-05-16 / 2026-01-13 / 2024-05-20	2768.13 € / 2768.13 € / 158.39 €	0 € (0)
KIB/Crefo - Banka (K) / Aizņēmējs / Patērētāja kred. / Aktīvs	2024-04-08 / 2027-04-10 / 2024-05-22	2473.59 € / 2517.60 € / 86.77 €	0 € (0)
KIB/Crefo - Banka (K) / Aizņēmējs / Patērētāja kred. / Aktīvs	2023-09-11 / 2025-10-10 / 2024-05-22	548.83 € / 1049.00 € / 34.46 €	0 € (0)
KIB - Līzings (K,N) / Aizņēmējs / Patērētāja kred. / Aktīvs	2021-11-30 / 2025-12-13 / 2024-04-30	2721.38 € / 5384.55 € / 155.71 €	0 € (0)
KIB/Crefo - Pat.kred. (K) / Aizņēmējs / Kredītlīnija / Aktīvs	2018-03-28 / — / 2024-04-30	0.00 € / 2000.00 € / 59.72 €	0 € (0)
Kopā:		8511.93 € / 13719.28 € / 496 €	0 €

Tā kā Iesniedzēja2 neto ienākumi tobrīd bija 607 EUR, tad 2024.gada 23.maijā jau esošās ikmēneša saistības sastādīja 82% no ienākumiem, bet Sabiedrība un tās mātes uzņēmums 2024.gada 28.maijā vēl izsniedza aizdevumus.

Jāatzīmē, ka par diviem Iesniedzēja2 izsniegtajiem kredītiem kredītu devējs atzinis, ka tie izsniegti kļūdas dēļ un patiesībā tos nedrīkstēja izsniegt.

Līdz ar to Iesniedzēja2 gadījums ir vēl viens pierādījums tam, ka, Sabiedrība, neiegūstot ziņas no visiem kredītinformācijas birojiem, ir novedusi patērētāju pārmērīgās parādsaistībās.

[6] Lietas izskatīšanas gaitā Sabiedrība pauda vairākus argumentus:

[6.1] Paskaidrojumā2 un Paskaidrojumā3 Sabiedrība noliedza, ka uzskatāma par PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktā pienākuma adresātu (subjektu), un nepiekrīta tam, ka PTAL 8.panta (4⁸) daļa nosaka kredītu devējiem tiešu un nepārprotamu pienākumu saņemt ziņas no visiem kredītinformācijas birojiem. Vienlaikus Sabiedrības ieskatā arī PTAL 8.panta (4⁸) daļas pieņemšanas mērķis nebija noteikt kredītu devējiem pienākumu, bet gan kredītinformācijas birojiem pienākumu savā starpā apmainīties ar informāciju (jo pretējā gadījumā kredītinformācijas birojiem nebija tiesiska pamata personas datu savstarpējai nodošanai). Sabiedrība norādīja, ka PTAC nodarbojas ar jaunu tiesību normu (juridisko pienākumu) atvasināšanu, kuras likumdevējs nemaz nav ietvēris PTAL 8.panta (4⁸) daļā.

Sabiedrība savu viedokli pamatoja, PTAL 8.panta (4⁸) daļu analizējot ar gramatisko,

teleoloģisko un sistēmisko interpretācijas metodi:

- ar gramatisko metodi - ja likumdevējs būtu vēlējies noteikt pienākumu kredītu devējiem, tad konkrēto tiesību normu būtu konstruējis savādāk. Šobrīd tiesību normā virsteikums attiecināms uz kredītinformācijas birojiem un to veicamajām darbībām, savukārt palīgteikums ir vēlējuma izteiksmē un tikai paskaidro virsteikumu un arī nav attiecināms uz kredītu devējiem, bet uz informāciju, kurai jābūt pieejamai vajadzības gadījumā. Sabiedrība viedokli pamatoja arī ar Filoloģijas zinātņu maģistres Ilzes Cīrules atzinumu, kurā norma vērtēta no leksikas, semantikas, teikuma struktūras un gramatisko centru aspekta. Secinājums – no normas neizriet kredītu devējiem obligāts pienākums pārbaudīt informāciju visās kredītinformācijas biroju datu bāzēs;
- ar teleoloģisko, vēsturisko un sistēmisko metodi – 2018.gadā, kad tika apspriesti grozījumi PTAL, sākotnēji nebija paredzēts ietvert PTAL 8.panta (4⁸) daļu – to ietvēra tikai pirms trešā lasījuma Saeimā, jo trūka juridiskais jeb tiesiskais pamats kredītinformācijas birojiem vienam otram nodot patērētāju datus par viņu kredītsaistībām. Sabiedrība to pamatoja ar faktu, ka tobrīd esošais regulējums Kredītinformācijas biroju likumā to neparedzēja (Datu valsts inspekcijas 2018.gada 13.jūnija vēstule Nr.1-4.2/890-N). Sabiedrība atsaucās arī uz PTAC 2018.gada 17.septembra vēstuli Nr. 2.-1/7093, kas adresēta Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, kurā izteikts ieteikums papildināt PTAL 8.pantu ar (4⁸) daļu, jo *“tā kā Latvijā ir izveidoti divi kredītinformācijas biroji, lai nodrošinātu, ka kredītu devēji var iegūt informāciju no abiem, būtu nepieciešams noteikt pienākumu kredītinformācijas birojiem savā starpā apmainīties ar informāciju, tādējādi nodrošinot pilnīgu informāciju par patērētāju”*. Sabiedrība norādīja, ka Ministru kabinets tikai 2020.gada 26.maijā pieņēma noteikumus Nr.327 *“Noteikumi par kredītinformācijas biroja datubāzē iekļaujamām ziņām par maksājuma saistībām”* (turpmāk – MK noteikumi Nr.327).

PTAC nepiekrīt Sabiedrības viedoklim un vērš uzmanību, ka patērētāju spējas atmaksāt kredītu vērtēšanas pamatkritēriji Latvijas Republikas normatīvajos aktos ir noteikti PTAL 8.pantā, proti, - (4¹), (4²), (4⁴), (4⁷), (4⁸) un piektajā daļā - un tie vienlīdz saistoši ir pilnīgi visiem tirgus dalībniekiem, kas likumīgi valsts teritorijā vēlas nodarboties ar patērētāju kredītešanu. Turklāt PTAL 8.panta (4⁴) daļā noteikts: *“Izpildot šā panta 4.¹ un 4.² daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā”*. Attiecībā uz esošajām saistībām par atbilstošu pamata apjomu, lai pieņemtu pozitīvu lēmumu par kredīta izsniegšanu, var uzskatīt tikai informāciju par visām patērētāja saistībām, kas pieejamas visos kredītinformācijas birojos.

Lai arī Sabiedrība Paskaidrojumā³ nenoliedza, ka abu kredītinformācijas biroju izmantošanas rezultātā var iegūt visaptverošāku informāciju, tomēr pastāvēja uz viedokli, ka šāds juridisks pienākums PTAL nav noteikts.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 17.panta pirmo daļu iestāde un tiesa, interpretējot (tulkojot) tiesību normu, lieto četras interpretācijas pamatmetodes:

- 1) gramatisko (filoloģisko) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu no valodnieciskā viedokļa;
- 2) vēsturisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, ņemot vērā apstākļus, uz kuriem pamatojoties tā radīta;
- 3) sistēmisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu saistībā ar citām tiesību normām;
- 4) teleoloģisko (jēgas un mērķa) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas

jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz.

Savukārt saskaņā ar APL 17.panta ceturto daļu, ja, interpretējot tiesību normu pēc dažādām metodēm, iespējams nonākt pie dažādiem rezultātiem, kas visi atbilst tiesību sistēmai, lieto to interpretācijas metodi, ar kuru konkrētajā gadījumā iespējams sasniegt lietderīgāko un taisnīgāko rezultātu.

PTAC vērš uzmanību, ka PTAL 8.panta (4¹), (4²), (4⁴), (4⁷), (4⁸) un piektā daļa, kas paredz patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu, nav skatāma atraujami no vispārējām patērētāju tiesībām un ir jāņem vērā ne tikai tiešās iztulkošanas metodes, bet arī likuma gars. Turklāt konkrētajā gadījumā jāņem vērā ne tikai PTAL, bet arī Kredītinformācijas biroju likums (turpmāk – KIB likums), kuri regulē kredītinformācijas biroju darbību un uz kuriem ir atsauces norādītajos pantos. KIB likuma anotācijas 2.punktā pašreizējā situācija un problēmas 2. un 3.rindkopā norādīts: *“Nepieciešamība uzlabot kredītinformācijas apmaiņu Latvijā tika pamatota ar vairākiem būtiskiem procesiem, kas atstāj arvien negatīvāku ietekmi uz kredītresursu pieejamību tautsaimniecībā un kavē ekonomikas attīstību. Kā būtiskākie problēmjautājumi tiek minēti:*

1) ir izveidojies būtisks iedzīvotāju parādu apjoms komunālo pakalpojumu sniedzējiem un pārvaldīšanas un citu, ar dzīvokļa īpašuma lietošanu saistīto pakalpojumu, sniedzējiem, pieaug saistības pret nebanku kredītu devējiem un citiem pakalpojumu sniedzējiem, bet šāda informācija kredītriska vērtēšanai nav apkopota, ir nepietiekama vai neprecīza;

2) palielinās uzņēmumu un iedzīvotāju nodokļu parādu apjoms;

3) kredītinformācija ir fragmentēta (daudz avotu) un nepilnīga (nav precīzu un pilnīgu ziņu par personu saistībām), tādēļ pieaug kredītriski un kredīspējas vērtēšanai nepieciešamo ziņu apkopošanai tiek patērēts arvien vairāk resursu;

4) nav pietiekami efektīva datu apmaiņas kontroles mehānisms, ko var īstenot fiziskās personas savu datu apstrādes kontrolei. Tas pastiprina neuzticību datu apmaiņai un plašākas informācijas pieejamībai par maksājumu saistībām no iedzīvotāju puses.”

Ņemot vērā iepriekš minēto, LKA² pauda aicinājumu uzsākt diskusijas par kvalitatīvu priekšlikumu izstrādi kredītinformācijas apmaiņas procesu uzlabošanai Latvijā – kredītbiroju izveidi, lai sasniegtu šādus mērķus:

- 1) uzlabotu kredīspējas vērtēšanai nepieciešamo ziņu pieejamību un kvalitāti, tādējādi samazinot kredītrisku un veicinot kredītresursu plašāku pieejamību, vienlaicīgi ierobežojot pārmērīgas aizņemšanās risku;
- 2) uzlabotu vispārējo maksāšanas disciplīnu;
- 3) samazinātu nenokārtoto saistību apjomu.

KIB likuma anotācijas 4.punkta 1.rindkopā ietverti likumprojekta mērķi:

- 1) mazināt kredītrisku un veicināt ar kredītrisku saistīta pakalpojuma plašāku pieejamību;
- 2) veicināt atbildīgu un godprātīgu saistību uzņemšanos;
- 3) nodrošināt efektīvāku kredītinformācijas pieejamību un uzlabot kredītriska pārvaldību.

Savukārt KIB likuma 2.pants galējā, pieņemtajā redakcijā nosaka, ka likuma mērķis ir dot ieguldījumu atbildīgas kredītēšanas un atbildīgas un godprātīgas aizņemšanās veicināšanā, sekmējot personu kredītvēstures veidošanos, kā arī nodrošināt fizisko personu tiesību aizsardzību, lai, vērtējot kredīspēju, būtu pieejama un tiktu izmantota patiesa un pilnīga informācija.

² Latvijas Komercbanku asociācija

Direktīvas 2008/48/EK³, kurā ietvertās normas ir pārņemtas PTAL, preambulas, kas paredz direktīvas izdošanas juridisko pamatu, 28.punkts nosaka: “*Lai novērtētu patērētāja kredītu stāvokli, kreditoram būtu jāizmanto attiecīgas datubāzes, juridisko un faktisko apstākļu dēļ var būt nepieciešama informācija dažādos apjomos (..)*”. Minētās direktīvas 8.pants detalizētāk nosaka pienākumu novērtēt patērētāja kredībspēju.

KIB likuma 12.panta (1²) daļa paredz, ka to ziņu par klienta maksājuma saistībām, kuras kredītinformācijas biroja datubāzē iekļauj kredīta devēji saskaņā ar PTAL prasībām, izņemot šā panta pirmajā daļā noteiktās ziņas, saturu un apjomu, kā arī termiņus un kārtību, kādā ziņas iekļaujamās kredītinformācijas biroja datubāzē, nosaka Ministru kabinets. Uz šī panta pamata izdoti MK noteikumi Nr.327. Noteikumu anotācijas I sadaļas 2.punktā “Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība” sniegts plašs apraksts par situācijas problemātiku, cita starpā norādot, piemēram:

- “PTAL 8. panta 4.⁸ daļa paredz, ka kredītinformācijas birojs, pēc kredīta devēja pieprasījuma viņa uzdevumā pieprasa un saņem no pārējiem kredītinformācijas birojiem to datubāzēs esošās ziņas par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu, nodrošinot iespējami plašāku pieejamo informāciju maksātspējas vērtēšanai” (2.rindkopa daļā);
- “Noteikumu projektā noteikts kāda veida informācija kredīta devējiem ir jāsniedz kredītinformācijas birojiem, kuru mērķis ir nodrošināt kredītinformācijas apmaiņu starp visu nozaru kredīta devējiem. Tomēr šis nav vienīgais izmantojamais ziņu ieguves avots maksātspējas vērtēšanai. Noteiktais informācijas apjoms rada indikācijas par to cik daudz un kādā apjomā persona ir uzņēmusies kredītsaistības. Tomēr kvalitatīvai analīzei kredīta devējam jāņem vērā arī citus regulāros izdevumus, kas nav saistīti ar kredīta atmaksu, piemēram, īres maksas, komunālie maksājumi, izdevumi par apgādībā esošām personām, uzturlīdzekļu maksu, maksu par izglītību u.c.” (5.rindkopas daļā);
- “Veicot maksātspējas analīzi un veidojot atbilstošu priekšstatu par patērētāja ikmēneša maksājumu apmēru ir jāvadās pēc nozares regulatoru pieņemtajiem noteikumiem un vadlīnijām (piemēram Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 120 “Kredītriska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi” un pieminētajām PTAC vadlīnijām). Kā paredz vadlīnijas, provizoriski būtu nosakāms visu saistību, tajā skaitā piešķirto un vēl neizmantoto kredītu, kopējais apmērs (ko veido, tai skaitā, pamatsummas atmaksa, procentu maksājumi, komisijas un citi regulārie maksājumi). Ņemot vērā kredītinformācijas biroju un/vai Kredītu reģistra informāciju, kā arī patērētāja sniegto informāciju, jānosaka pietiekami konservatīvus pieņēmumus par citu kredīta devēju izsniegto kredītu procentu likmēm” (12.rindkopa daļā).

Anotācijas II.sadaļas 2.punkta 5.rindkopā norādīts: “Mērķa grupai – kredītinformācijas lietotājiem (kredīta devējiem) slogs palielināsies atsevišķos gadījumos, ņemot vērā informācijas sniegšanas biežumu. Pēc būtības informācijas sniegšanas pienākums pats par sevi netiek uzlikts ar šiem Noteikumu projektā noteiktajiem noteikumiem, jo likumiskais pamats (pienākuma formā) tam, ka kredīta devēji ar kredītinformācijas biroju starpniecību savstarpēji apmainās ar ziņām par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu, kā arī kredītinformācijas biroji apmainās ar to datubāzēs esošām ziņām par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu, noteikts PTAL”.

PTAC norāda, ka PTAL 8.panta (4⁷) daļā pienākums kredīta devējiem pārliecināties par patērētāju saistībām ir paskaidrots detalizētāk un šī daļa jāskata kopsakarā ar PTAL 8.panta (4⁸)

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 23.aprīļa direktīva 2008/48/EK par patēriņa kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK, pieejama: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/48/oj/?locale=LV>

daļu. Proti, (4⁷) daļā kredītu devējiem noteikts apmaiņšanās pienākums (saņemt un nodot ziņas jeb datus), savukārt (4⁸) daļa precizē (4⁷) daļu, papildus nosakot pienākumu saņemt ziņas no visiem kredītinformācijas birojiem. Fakts, ka PTAL 8.panta (4⁸) daļā nav atsaucē uz PTAL 8.panta (4⁷) daļu, nemaina lietas būtību.

2018.gada 4.oktobra PTAL grozījumu anotācijā izteikts veikto grozījumu mērķis: *“Likumprojekts izstrādāts, lai nodrošinātu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas pieejamību patērētāju kredīta devēju starpā un uzlabotu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas kvalitāti. Ierobežotas iespējas apmainīties ar ziņām par parādniekiem un viņu saistību izpildes gaitu apgrūtina vai liedz iespēju kvalitatīvi izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, kā rezultātā kredīts var tikt izsniegts patērētājiem, kas to nevar atļauties.”* Anotācijā teikts arī sekojošais: *“Plašākas informācijas pieejamība ļaus kvalitatīvāk veikt kredībspējas vērtēšanu un novērst risku, ka kredīts tiek piešķirts patērētājam, kas nevar to atļauties. Savukārt pienākums pārliecināties par patērētāja sniegtās informācijas patiesumu ļaus izvairīties no gadījumiem, kad patērētāji ir norādījuši nepatiesu informāciju par saviem ienākumiem un kredīta saistībām, kā arī neoficiāliem ienākumiem”* un *“(..) ir nepieciešamas izmaiņas normatīvajā regulējumā, lai arvien vairāk visvairāk ekonomiski neaizsargāto personu neieslīgtu parādos”*.

Līdzīga doma arī izteikta Sabiedrības Paskaidrojumam³ pievienotajā pielikumā ar normas interpretācijas metodēm, kurā ietverta atsaucē uz Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas Grozījumu (alternatīvā likumprojekta) anotāciju⁴. Tajā ietverta grozījumu ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību: *“Plašākas informācijas pieejamība ļaus kvalitatīvāk veikt kredībspējas vērtēšanu un novērst risku, ka kredīts tiek piešķirts patērētājam, kas nevar to atļauties”*.

No minētā izriet, ka PTAL 2018.gada grozījumu mērķis bija izveidot regulējumu, kas nodrošina, lai kredītu devēji maksātspējas izvērtēšanā veic tādas darbības, kuru rezultātā netiek pieļauts patērētājiem nonākt pārmērīgās parādsaistībās (ņemot vērā viņu ienākumus un visas kredītsaistības). To nevar nodrošināt, ja neiegūst informāciju par visām patērētāju saistībām.

Ievērojot minēto, nav pieļaujams tulkot vienu vai atsevišķu panta daļu atrauti no likuma mērķa un tiesību sistēmas kopumā. PTAC ieskatā, izmantojot gramatisko (filoloģisko), vēsturisko, sistēmisko un teleoloģisko interpretācijas metodi, ir pierādīts, ka kredītu devējiem, izvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, kā minimums ir pienākums iegūt un izvērtēt informāciju no visiem kredītinformācijas birojiem.

Attiecībā uz Sabiedrības atsauci uz PTAC 2018.gada 17.septembra vēstuli Nr. 2.-1/7093, paskaidrojam, ka PTAC mērķis, kas minēts šajā vēstulē, bija tāds, lai kredītu devēji var iegūt informāciju no abiem (visiem) kredītinformācijas birojiem un lai tiktu iegūta pilnīga informācija par patērētāju (tā esošajām saistībām) no visiem kredītinformācijas birojiem. Redakcijas piedāvājums ar palīgteikumiem, ņemot vērā arī pārējās PTAL pantu daļas, kas paredz pienākumu maksātspējas vērtēšanai, pieļauj iespēju kreditoriem slēgt atsevišķus līgumus ar katru no kredītinformācijas birojiem, pieļauj atteikt kredīta izsniegšanu, pamatojoties uz datiem no viena kredītinformācijas biroja, kā arī pieļauj iespēju patērētājam pašam sniegt ziņas no kredītinformācijas birojiem. Tādējādi PTAL 8.panta (4⁸) daļa nesatur obligātu pienākumu pēc kredīta devēja pieprasījuma viņa uzdevumā pieprasīt un saņemt no pārējiem kredītinformācijas birojiem to datubāzēs esošās ziņas par patērētāju vai galvinieku, to saistībām un saistību izpildes gaitu, jo šādā gadījumā tiek mākslīgi palielinātas izmaksas par datiem, kuru iegūšana nav nepieciešama.

⁴ Pieejama:

<https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/4D8C1FB571076EDDC22582B2004A4369?OpenDocument>

PTAC, pamatojoties uz PTAL 8.panta (4¹), (4²) un (4⁴) noteiktajām prasībām, ir izstrādājis Vadlīnijas patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanai kredītu devējiem, kas sniedz kredītēšanas pakalpojumus patērētājiem⁵. Vadlīnijās sniegta PTAC kā uzraudzības iestādes viedoklis par tiesību normu interpretāciju un sniegti ieteikumi labas prakses īstenošanai. Vadlīnijas izstrādātas, ņemot vērā aktuālo Eiropas Savienības tiesas judikatūru par Direktīvas 2008/48/EK interpretāciju un Eiropas Banku iestādes (EBI) pamatnostādnes⁶ par aizdevumu iniciēšanu un uzraudzību, kas izdotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 (2010.gada 24.novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK 16. pantu.

Vadlīniju 9.punkts nosaka: “*Kredīta devējs veic pasākumus, lai iegūtu **patiesu un pietiekamu** informāciju par patērētāja ienākumiem, patērētāja ienākumu vēsturi, patērētāja izdevumiem, apstākļiem, kas var ietekmēt patērētāja ienākumu izmaiņas (..)*”. Tātad arī no PTAC Vadlīnijām izriet, ka attiecībā uz patērētāja esošajām saistībām nevar uzskatīt par pietiekamu un atbilstošu apmēra tādu informāciju, kurā kredītu devējs tikai daļēji noskaidro datus par esošajām saistībām un to ikmēneša maksājumiem. Ja valstī šobrīd ir divi dažādi kredītinformācijas biroji un Sabiedrība iegūst datus par patērētāju saistībām tikai no viena, tad tā ir tikai daļēja saistību noskaidrošana, bet ne visaptveroša. Neiegūstot datus par patērētāja esošajām saistībām no visiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība tādējādi neuzzin kopējo ainu par patērētāju saistībām, līdz ar to nevar pilnvērtīgi izpildīt PTAL 8. panta (4¹) un (4⁴) daļā noteikto pienākumu par patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu. Līdz ar to Sabiedrība izsniedz kredītus arī tādiem patērētājiem, kuriem jau ir sasniegts maksimāli pieļaujamais ikmēneša kredītsaistību apmērs no ienākumiem. Šādas prakses sekas var būt tādas, ka patērētāji var nonākt pārmērīgās kredītsaistībās, proti, kad patērētājiem kredītsaistībām jānovirza pat 2 vai pat 3 reizes vairāk no ienākumiem nekā pieļaujams. Tādējādi tiek būtiski apgrūtināta citu patērētāja obligāto izdevumu segšana un patērētāji var nonākt situācijā, kad jāizvēlas – segt kredītu maksājumus, kurus no tiem segt, vai nopirkt pārtiku vai samaksāt komunālos maksājumus, ņemot vērā, ka visam naudas līdzekļu var nepietikt.

Vēršam uzmanību, ka PTAL 8.panta (4⁷) daļā kredītu devēju pienākums ar kredītinformācijas biroju starpniecību apmainīties datiem noteikts **tad**, ja patērētāja sniegtā informācija nav pietiekama un dokumentāri pamatota. Savukārt, ja, piemēram, patērētājs kopā ar kredīta pieteikumu iesniegtu visu kredītinformācijas biroju aktuālas izziņas par savām esošajām saistībām, turklāt, ja Sabiedrība gūtu pārlicību, ka tās ir patiesas un tajās atspoguļotie dati nav viltoti, tad Sabiedrība varētu ņemt vērā šos patērētāja sniegtos dokumentāros pierādījumus un atsevišķi nenoskaidrot informāciju no kredītinformācijas birojiem.

Tā kā šobrīd Latvijā ir divi kredītinformācijas biroji un kredītu devējiem ir brīva izvēle, kuru no tiem vai abus divus izmantot, tad daļa kredītu devēju izmanto tikai AS “Kredītinformācijas birojs” un ziņas par patērētāju saistībām nodod tam. To PTAC konstatē gan no patērētāju sūdzību izskatīšanas, gan no maksātspējas izvērtēšanas pārbaudēm pie kredītu devējiem.

PTAC norāda, ka PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteiktais pienākums nav tikai formalitāte, bet atbilstošas patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanas pamats. Līdz ar to, ja Sabiedrība izmanto un datus par patērētāja saistībām saņem tikai un vienīgi no AS “Crefo birojs”, nenodrošinot un neprasot informāciju no otra kredītinformācijas biroja, tā **neiegūst** visaptverošu un pietiekamu informāciju par patērētāja saistībām, līdz ar to nevar pilnvērtīgi izpildīt PTAL 8. panta (4¹) un (4⁴) daļā noteikto pienākumu par patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu. Tādējādi Sabiedrība rupji pārkāpj PTAL noteiktās prasības par

⁵ Pieejamas: <https://www.ptac.gov.lv/lv/media/4140/download?attachment>

⁶ Pieejamas: [Final Report on GL on loan origination and monitoring_COR LV.docx \(europa.eu\)](#)

informācijas iegūšanu par visām patērētāja saistībām. Līdz ar to Sabiedrība daļai patērētāju pieļauj ievērojamu kredītsaistību slogu, kuru ikmēneša maksājumi var būt pat divas un vairāk reizes lielāki nekā konkrētam patērētājam ar viņa ienākumu apmēru būtu pieļaujams.

[6.2] To, ka likumdevēja griba nav bijusi noteikt kredītu devējiem obligātu pienākumu saņemt ziņas no visiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrības ieskatā apliecina arī tas, ka daļa kredītu devēju normu interpretē tieši tāpat kā Sabiedrība un Sabiedrības gadījums neesot individuāls.

PTAC ieskatā Sabiedrības arguments nepelna ievērību. Lielākā daļa kredītu devēju bez īpaša atgādinājuma, ievērojot PTAL prasības, labu ticību un atbildīgas aizdošanas praksi, jau ilgstoši izmanto abu (visu) kredītinformāciju biroju datus – vai nu caur vienu biroju iegūstot datus arī no otra, vai izmantojot abus birojus. To PTAC redz gan patērētāju sūdzību izskatīšanas procesā, gan maksātspējas izvērtēšanas pārbaudēs pie kredītu devējiem. Līdz ar to PTAC ieskatā Sabiedrība ir pati apzināti izvēlējusies nesaprast PTAL noteikto kredītu devēju pienākumu. Līdztekus atzīmējams, ka šāda prakse būtiski kropļo tirgus darbību kopumā, Sabiedrībai izsniedzot kredītus personām, kuras to nevar atļauties, tādējādi palielinot arī savu tirgus daļu attiecībā pret citiem komersantiem, kuri ievēro normatīvo aktu prasības un atsaka kredītus patērētājiem, kuru saistību apjoms jau pārsniedz vai tuvojas maksimālajai pieļaujamai attiecībai.

[6.3] Paskaidrojumā² un Paskaidrojumā³ Sabiedrība pauda šaubas, vai kredītiestādes un ar tām cieši saistītas personas nodod datus kredītinformācijas birojiem atbilstoši MK noteikumiem Nr.327, PTAL 8.panta (4⁸) daļai un Kredītinformācijas biroju likuma 12.panta (1²) daļai. Sabiedrības ieskatā kredītiestādes datus nodod, pamatojoties uz Kredītu reģistra likumu un Latvijas Bankas 2018.gada 18.janvāra noteikumiem Nr.160 “Kredītu reģistra noteikumi”. Izpētot lielāko kredītiestāžu privātuma politikas Sabiedrība nav guvusi skaidru apliecinājumu, ka kredītiestādes nodod ziņas (datus) atbilstoši MK noteikumiem Nr.327. Tādējādi Sabiedrības ieskatā tai pastāv risks bez tiesiska pamata uzsākt izmantot datus no kredītiestādēm.

PTAC paskaidro, ka kredītinformācijas biroju datubāzēs tiek iekļauti dati arī no kredītiestādēm, tā kā PTAL 8.panta (4⁷) daļā noteiktais pienākums apmainīties ar datiem attiecināms **uz visiem kredītu devējiem** – arī uz kredītiestādēm. Savukārt Sabiedrības minētā Kredīta reģistra likuma 15.panta piektā daļa attiecināma uz to, ka kredītinformācijas biroja lietotājs, kurš ir arī Kredītu reģistra dalībnieks, var ziņas no Kredītu reģistra saņemt arī no kredītinformācijas biroja. Tas nebūt nenozīmē, ka kredītiestādēm nav jāsniedz dati kredītinformācijas birojam. Arī MK noteikumu Nr.327 1.1.apakšpunktā teikts, ka kredītu devēji ziņas iekļauj saskaņā ar PTAL prasībām.

PTAC ieskatā minētais arguments par iespējamu risku bez tiesiska pamata izmantot datus no kredītiestādēm vērtējams kritiski, ņemot vērā, ka citiem tirgus dalībniekiem šādas bažas nav radušās un par iespējamu neatbilstību nav uzsāktas lietas. PTAC šo argumentu vērtē kā izvairīšanos no PTAL noteikto tiesisko pienākuma izpildes, novilcinot tiesiskā pienākuma izpildi.

[6.4] Sabiedrība lietas izskatīšanas gaitā norādījusi gan uz to, ka kredītiestādes datus kredītinformācijas birojos iesniedz un atjauno ļoti novēloti, gan arī par kredītu devēju ziņoto datu kvalitāti un interpretāciju, norādot, ka pie tā novedis normatīvo aktu regulējums, kas saistīts ar kredītinformācijas birojiem.

Attiecībā uz Sabiedrības viedokli par kredītiestāžu sniegto datu kvalitāti, PTAC norāda, ka arī kredītiestādēm jāiesniedz tādi paši normatīvajos aktos noteiktie dati. Papildus vēršam uzmanību, ka kredītiestādes mēdz piedāvāt daudzveidīgākus kredītus patērētājiem, kas jāņem vērā.

MK noteikumu Nr.327 2.punktā teikts, kādu informāciju kredītinformācijas birojiem jāiekļauj savā datubāzē, līdz ar to kādas ziņas kredītu devējiem jādod par saviem izsniegtajiem aizdevumiem, bet, piemēram, šajā punktā nav noteikts, ka jābūt arī ikmēneša maksājumam. Līdz ar to pieļaujams, ka, caur AS “Crefo birojs” saņemot datus no AS “Kredītinformācijas birojs”, tiek saņemta tā informācija, kuru kredītu devēji ir iesnieguši AS “Kredītinformācijas birojs” – tātad bez ikmēneša maksājuma apmēra. PTAC vērš uzmanību, ka, ievērojot kredītēšanas pakalpojumu dažādību, Sabiedrībai kā profesionālam pakalpojumu sniedzējam, dokumentāri pamatojot un nepieciešamības gadījumā izmantojot pamatotus pieņēmumus, ir pienākums vai nu pašai aprēķināt ikmēneša maksājumu apmēru vai ir jāvienojas ar savu sadarbības partneri AS “Crefo birojs”, lai tas aprēķina ikmēneša maksājuma apmēru. Tomēr uzsverams, ka jebkurā gadījumā atbildība par kvalitatīvu spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu gultas uz licencēto tirgus dalībnieku, proti, Sabiedrību.

Jāatzīmē, ka tas ir komercnoslēpums – kuram kredītu devējam ir noslēgts līgums ar kuru kredītinformācijas biroju, turklāt līgums var būt gan par datu nodošanu un saņemšanu, gan tikai par datu nodošanu, gan tikai par datu saņemšanu. Tāpēc, veicot ziņu (datu) nodošanu no viena kredītinformācijas biroja otram, nav zināms, kādi dati jau ir otra kredītinformācijas biroja rīcībā un kādi nav.

MK noteikumos Nr.327 iekļautais datu nodošanas 10 darbdienu termiņš ir attiecināms uz visiem kredītu devējiem un visiem ir arī jāievēro. Turklāt jāņem vērā arī šo noteikumu 6.punktu, kas nosaka, ka klienta saistību faktisko atlikumu uz noteiktu datumu kredītinformācijas biroja datubāzē atjauno ne retāk kā vienu reizi kalendāra mēnesī. Līdz ar to pieļaujams, ka tas ir iemesls, kāpēc dati par esošo saistību atlikumu ne vienmēr tiek atjaunoti 10 darbdienu laikā, jo normatīvie akti pieļauj to darīt reizi mēnesī.

Atsevišķi norādāms, ka attiecībā uz izskatāmo lietu jautājumam par citu komersantu iespējamu novēlotu datu sniegšanu kredītinformācijas birojiem nav juridiskas slodzes, jo lietas būtība ir saistīta ar Sabiedrības pienākumu saņemt datus no visiem kredītinformācijas birojiem, nevis par citu subjektu pienākumu ievērot normatīvo aktu prasības.

[6.5] Sabiedrība ir paudusi bažas, ka PTAC interpretācija par PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu rada konkurences tiesību riskus kredītinformācijas biroju tirgū un var novest pie tā, ka kredītu devēji kļūst par kredītinformācijas biroju ķīlniekiem. Sabiedrība norādīja, ka par datu saņemšanu no AS “Kredītinformācijas birojs” tiek pieprasīta augstāka samaksa – vidējā maksa par vienu patērētāju pat līdz 5 reizēm vairāk, nekā šobrīd Sabiedrība maksā AS “Crefo birojs”, savukārt kopējā mēneša atlīdzība, kuru Sabiedrībai pastarpināti būtu jāmaksā AS “Kredītinformācijas birojs”, varētu būt 2-3 reizes lielāka, nekā Sabiedrība šobrīd maksā AS “Crefo birojs”. Sabiedrība papildus norādījusi, ka kredītiestādes un to meitas sabiedrības maksā Latvijas Bankai daudz mazāk par Kredītu reģistra izmantošanu. Sabiedrības ieskatā jānodrošina tiesiskais ietvars, lai kredītinformācijas biroji bez maksas savstarpēji apmainās ar datiem.

PTAC norāda, ka šim komentāram nav juridiskas slodzes attiecībā uz jautājuma izlemšanu pēc būtības. Vienlaikus norādāms, ka atbilstoši vispārzināmai informācijai, datu iegūšana no abiem kredītinformācijas birojiem vienas personas maksāspējas vērtēšanai vidēji nepārsniedz (..) euro centus. Turklāt komersants šo maksu var regulēt saskaņā ar savstarpēji noslēgto līgumu, nepieprasot datus no otra kredītinformācijas biroja, ja pieteikuma noraidīšanai pietiek ar datiem no viena kredītinformācijas biroja. Tāpat maksu iespējams samazināt, pašam kreditoram nepieprasot datus kredītinformācijas birojiem un atsakot pieteikumu, ja, piemēram, konkrētajam patērētājam nesenā laika posmā ir atteikta kredīta izsniegšana dēļ neatbilstības maksāspējas vērtēšanas kritērijiem.

Līdztekus PTAC norāda, ka Ekonomikas ministrija izstrādā un īsteno politiku jautājumos, kas saistīti ar patērētāju tiesību un interešu aizsardzību.

[6.6] Attiecībā uz lietas izskatīšanas gaitā PTAC pausto nostāju, ka visu kredītinformācijas biroju datu neizmantošana noved pie neatbilstošas patērētāju maksātspējas izvērtēšanas, Sabiedrība argumentējusi, ka vispirms pašam patērētājam ir pienākums sniegt patiesu informāciju kredītu devējam par savām saistībām, lai kredītu devējs varētu pienācīgi izpildīt PTAL noteiktās prasības par maksātspējas izvērtēšanu. Tāpēc Sabiedrība neuzskata par pareizu PTAC pieeju, kuras ietvaros patērētājs pēc noklusējuma sniedz nepatiesas ziņas. Sabiedrības ieskatā primārajam avotam patērētāju saistību noskaidrošanā jābūt pašam patērētājam, bet vēlāk šīs ziņas jāsalīdzina ar kredītinformācijas biroju rīcībā esošajām ziņām.

Paskaidrojumā³ Sabiedrība atsaucās uz normatīvajos aktos noteikto, kas applicina nozīmi paša patērētāja sniegtajai informācijai:

- PTAL 8.¹ panta astoņpadsmitās daļas 3.punkts par būtisku līguma pārkāpumu atzīst apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu kredīta saņemšanai, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku vai kura mērķis ir iegūt vai saglabāt īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu;
- Civillikuma 1459. un 1461.pants – par kredīta devēja prettiesisku maldināšanu, tad kredīta devējs var prasīt, lai kredīta līgumu atceļ vai pat prasīt zaudējumu atlīdzību;
- Maksātspējas likuma 130.panta pirmās daļas 1.punkts - fiziskās personas maksātspējas process nav piemērojams vai pārtraucams personai, kura pēdējo 3 gadu laikā pirms fiziskās personas maksātspējas procesa pasludināšanas ir sniegusi kreditoriem apzināti nepatiesu informāciju;
- Krimināllikuma 210.panta pirmā daļa – par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai, ja ar to radīts būtisks kaitējums, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

PTAC piekrīt, ka patērētāju pienākums ir sniegt pilnīgu un patiesību informāciju, tomēr norāda, ka minētais neattiecas uz lietu, jo tas, vai patērētājs ir vai nav sniedzis nepatiesu informāciju, neatbrīvo kredītu devēju no pienākuma atbildīgi izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu. Turklāt daudzus gadus darbojoties patērētāju kreditēšanas tirgū, Sabiedrībai nav noslēpums, ka daļa potenciālo kredītņēmēju apzināti vai neapzināti norāda patiesībai neatbilstošu informāciju par savām ikmēneša saistībām, proti, norāda, ka tādu nav vai arī norāda mazāku summu nekā patiesībā.

[6.7] Sabiedrība argumentēja, ka tās interesēs nav izsniegt tādas kredītus, kuri vēlāk tiek norakstīti vai cedēti. Paskaidrojumā³ Sabiedrība sniegusi aprēķinu piemērus par to, ka gadījumos, ja kredītu nākas cedēt pirmajos 6 mēnešos pēc kredīta izsniegšanas, tad Sabiedrība ne tikai negūtu ienākumus par šo kredītu, bet pat ciestu zaudējumus.

PTAC nav skaidra argumenta būtība un uzskata to par kritiski vērtējamu, ņemot vērā, ka augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni iespējams panākt, tikai saņemot un izvērtējot datus no visiem kredītinformācijas birojiem. Komersanti ar mazāku riska apetīti papildus izmanto arī privātās datu bāzes, piemēram, atsevišķu parādu atguvēju datu bāzes, lai pilnīgāk iepazītu savu klientu un tā saistību izpildes disciplīnu. Šādas prakses ievērošana būtiski samazina iespēju, ka klients nonāks pārmērīgās parādsaistībās. Atsevišķi PTAC norāda, ka daļa aizņēmēju maksā savlaicīgi par izsniegto kredītu arī tad, ja viņa kopējās kredītsaistības ir pārmērīgi lielas viņa ienākumiem, ierobežojot citus savus tēriņus vai pat kavējot citus maksājumus. Tā kā Sabiedrība aizņēmējiem piemēro arī citas maksas, piemēram, par restrukturizāciju u.tml., tad Sabiedrībai ir arī citi ieņēmumu veidi papildus ieņēmumiem no aizņēmumu procentiem.

[6.8] Sabiedrības ieskatā procesam, kādā kredītu devējiem jāiegūst ziņas par patērētāju kredītsaistībām no visiem kredītu devējiem, jābūt:

- jēgpilnam – lai ziņas ir aktuālas;
- vienlīdzīgam – lai visi kredītu devēji nodotu vienādu ziņu (datu) apjomu un lai visi kredītu devēji izmantotu pārējo kredītu devēju datus;
- korektam – lai kredītinformācijas biroji savā starpā nodotu ziņas (datus) bez dublēšanās un bez nepieciešamības kredītu devējiem veikt būtiskus papildinājumus IT sistēmās, lai varētu ziņas apstrādāt;
- taisnīgam – lai starp kredītinformācijas birojiem pastāvētu godīga konkurence un lai kredītinformācijas biroji piemērotu ekonomiski pamatotas maksas par savu pakalpojumu izmantošanu.

Tā kā Sabiedrības ieskatā esošais process neatbilst šiem nosacījumiem, tad Sabiedrība piedāvā 3 iespējamus risinājumus:

- 1) grozīt normatīvos aktus, nosakot, ka visi kredītu devēji nodod ziņas (datus) par patērētāju kredītsaistībām Latvijas Bankas uzturētajam Kredītu reģistram, no kura savukārt visi kredītu devēji var iegūt ziņas (datus) – vai nu pa tiešo no Latvijas Bankas Kredītu reģistra vai pastarpināti ar kredītinformācijas biroja starpniecību;
- 2) grozīt normatīvos aktus, nosakot, ka visi kredītu devēji nodod ziņas (datus) par patērētāju kredītsaistībām visiem kredītinformācijas birojiem – tas ļautu kredītu devējiem slēgt līgumu par ziņu (datu) saņemšanu tikai ar vienu kredītinformācijas biroju;
- 3) neveikt grozījumus normatīvajos aktos, bet sakārtot un pilnveidot pastāvošo procesu, PTAC kā uzraugošajai iestādei uzņemoties vadošo lomu, iespējams, sadarbībā ar Latvijas Banku un Konkurences padomi.

PTAC vērš uzmanību, ka konkrētajam iebildumam nav juridiskas slodzes un tas neattiecas uz lietas būtību.

Līdztekus norādāms, ka pirms administratīvās lietas F-147 uzsākšanas Sabiedrība nebija izrādījusi iniciatīvu uzlabot esošo praksi un/vai grozīt normatīvos aktus saistībā ar patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu, kā arī PTAC no Sabiedrības nebija saņēmis ne jautājumus, ne informāciju par sarežģījumiem, lai nodrošinātu datu saņemšanu no visiem kredītinformācijas birojiem, kuri varētu kavēt Sabiedrības pausto gatavību nodrošināt prasību izpildi. Līdztekus atzīmējams, ka Ekonomikas ministrija kā tiesību politikas veidotāja, pilnveidojot regulējumu, kā arī pārņemot 2023. gada 18. oktobra Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2023/2225 par patērētāju kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 2008/48/EK⁷ cita starpā ir izstrādājusi arī grozījumus MK noteikumos Nr.327.

[7] No Sabiedrības iesniegtajiem statistikas datiem par distancē izsniegtajiem aizdevumiem izriet sekojošais:

[7.1] Par Sabiedrības distancē izsniegtajiem kredītiem no 2019.gada līdz 2024.gadam:

Gads	Izsniegto kredītu skaits	Izsniegto kredītu kopsumma, EUR
2019	(..)	(..)
2020	(..)	(..)
2021	(..)	(..)
2022	(..)	(..)
2023	(..)	(..)
2024	(..)	(..)
Kopā	(..)	(..)

⁷ Pieejama: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302225

Tātad kopumā periodā no 2019.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim Sabiedrība izsniegusi **(..) distances kredītu par kopējo summu (..) EUR**. Minētie dati ir par periodu, kad jau bija stājies spēkā PTAL 8. panta (4⁷) un (4⁸) daļās noteiktais pienākums.

Savukārt, ja ņem vērā, ka PTAC Sabiedrības mātes uzņēmumam AS "DelfinGroup" 2020.gadā atgādināja par PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu saņemt datus no visiem kredītinformācijas birojiem, tad laika periodā no 2021.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim Sabiedrība izsniegusi (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR.

[7.2] PTAC ieskatā jāņem vērā arī dati par Sabiedrības cedēto un zaudējumus norakstīto portfeli. Šos datus Sabiedrība sniedz PTAC divas reizes gadā.

PTAC 2024.gada 14.decembra vēstulē Nr. 7.4.-6/10683/F-147 Sabiedrībai jau apkopoja datus par Sabiedrības cedētajiem un zaudējumus norakstītajiem kredītiem par periodu no 2021.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 31.decembrim.

Paskaidrojumā³ Sabiedrība rakstīja, ka PTAC pieeja nav atbilstoša, jo vienas cesijas ietvaros tiek cedēti dažāda vecuma kredīti, nevis tikai tie, kas izsniegti iepriekšējā pusgadā. Sabiedrība norādīja, ka ievērojami lielākā daļa patērētāju sāk būtiski kavēt un nepildīt saistības vairāk nekā 6 mēnešus pēc kredītsaistību uzņemšanās. Piemēram, starp 2023.gadā cedētajiem kredītiem tikai (..) % bijuši tādi, kas izsniegti 6 mēnešu laikā pirms cesijas, bet 2024.gadā tādu bijis vien (..) %. Sabiedrības ieskatā tas neliecina, ka patērētājs būtu uzņēmies pārmērīgas kredītsaistības.

No Sabiedrības iesniegtajiem datiem par cedētajiem un zaudējumus norakstītajiem kredītiem izriet sekojošais:

- 2021.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR. Tā kā 2020.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2021.gada 1.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma;

- 2021.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR, bet norakstījusi zaudējumus (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2021.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi un norakstījusi zaudējumus (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2021.gada 2.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma;

- 2022.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR. Tā kā 2021.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2022.gada 1.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma;

- 2022.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR. Tā kā 2022.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniegusi (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2022.gada 2.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma;

- 2023.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR. Tā kā 2022.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniedza (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2023.gada 1.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma;

- 2023.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR. Tā kā 2023.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniegusi (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2023.gada 2.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma.

- 2024.gada 1.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi kā zaudētus kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2023.gada 2.pusgadā Sabiedrība izsniegusi (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2024.gada 1.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma.

- 2024.gada 2.pusgadā Sabiedrība cedējusi kredītus par summu (..) EUR un norakstījusi kā zaudētus kredītus par summu (..) EUR, kopā (..) EUR. Tā kā 2024.gada 1.pusgadā Sabiedrība izsniegusi (..) kredītus par kopējo summu (..) EUR, tad var aprēķināt, ka Sabiedrība cedējusi (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem (summas ziņā) vai (..) % no 2024.gada 2.pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma.

Tātad pēdējos 4 gados (2021. – 2024.g.) Sabiedrība kopumā cedējusi un norakstījusi zaudējumus (..) EUR (atsevišķos pusgados pat (..) % un pat (..) % no iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem kredītiem un pat līdz (..) % no attiecīgā pusgada vidējā kredītportfeļa atlikuma). Līdz ar to redzams, ka Sabiedrība cedē būtisku daļu ((..)) no izsniegtajiem kredītiem, kuri 4 gadu laikā kopumā sastāda (..) EUR - visticamāk tāds, kur aizņēmējiem ir grūtības ar kredīta atmaksu. PTAC ieskatā tam ir nepārprotama saistība ar Sabiedrības līdzšinējo praksi, kad netika noskaidrotas patērētāju esošās kredītsaistības no visiem kredītinformācijas birojiem un Sabiedrība izsniedza kredītus arī lielai daļai tādu patērētāju, kuriem jau bija maksimālais ikmēneša pieļaujamo kredītsaistību apmērs.

No datiem izriet, ka 4 gadu laikā kopumā norakstīti un cedēti (..) EUR. Pieņemot, ka Sabiedrība ir norakstījusi zaudējumus un cedējusi kredītus, kuros netika pienācīgi veikta spējas atmaksāt kredīta izvērtēšana, potenciālie zaudējumi patērētājiem tikai 4 gadu laikā aprēķināmi, izdarot pieņēmumus procentuāli:

(..)

No minētā izriet, ka pat ņemot vērā datus tikai par 4 gadiem un pieņemot, ka tikai 10% no norakstītajiem un cedētajiem kredītiem tika veikta neatbilstoša patērētāja spējas izvērtēšana, neiegūstot datus no abiem (visiem) kredītinformācijas birojiem, zaudējumi patērētājiem sastāda vismaz 1'591'342.96 EUR, savukārt maksimāli kopējais zaudējumu apmērs 4 gadu periodā ir aptuveni 15'913'429.60 EUR. Savukārt visā periodā kopš normas spēkā stāšanās zaudējumi patērētājiem lēšami vēl lielāki.

Savukārt, ja vadās pēc Sabiedrības sniegtās informācijas, ka 2023.gadā starp cedētajiem kredītiem (..) % bijuši tādi, kas izsniegti 6 mēnešu laikā pirms cesijas, bet 2024.gadā tādu bijis (..) %, tad secināms, ka 2023.gadā no tiem kredītiem, kas tika cedēti, (..) EUR bija izsniegti pēdējo 6 mēnešu laikā, savukārt 2024.gadā tādi bija par summu (..) EUR (šeit summa rēķināta tikai par Sabiedrības cedētajiem aizdevumiem un ne par to, cik norakstīti zaudējumi). Tātad atbilstoši Sabiedrības sniegtajai informācijai 2023.gadā 6 mēnešu laikā pēc izsniegšanas Sabiedrība cedējusi (..) % no izsniegtajiem kredītiem, bet 2024.gadā – (..) % no izsniegtajiem kredītiem. Minētie skaitļi iegūti, vadoties no iepriekšējā pusgadā izsniegto kredītu summas, pēc sekojošas formulas:

- par 2023.gadu – (..);
- par 2024.gadu – (..).

Faktiski Sabiedrība Paskaidrojumā3 atzīst gandrīz (..) EUR no jauna izsniegto kredītu cedēšanu 6 mēnešu laikā pēc to izsniegšanas 2023. un 2024.gadā kopumā. Arī šis apstāklis norāda uz Sabiedrības neatbilstošo maksātspējas izvērtēšanu, neiegūstot datus par patērētāju saistībām no visiem kredītinformācijas birojiem.

Tas, cik ātri patērētājs, kura maksātspējas izvērtēšanā pieļauti pārkāpumi un kuram ir pārmērīgi lielas kredītsaistības, sāks kavēt kredīta maksājumus, atkarīgs no daudziem faktoriem. Piemēram, no konkrētā kredītu devēja spējas veikt kredītu uzraudzību un darbu ar

kavētājiem – patērētājam izvēloties, kuru no esošajām saistībām maksāt un kuru pagaidām atlikt, ja radušās finansiālas grūtības, piemēram, meklējot restrukturizācijas iespējas. Savukārt citi patērētāji, saņemot kredītu, kaut arī esošo saistību slogs ir pārmērīgi liels, sākumā vēl cenšas veikt maksājumus, iespējams, lūdz samazināt mēneša maksājumu, bet kaut kad var pienākt brīdis, kad vairs netiek galā ar savām saistībām. Ne vienmēr tas ir kādu citu, jaunu iemeslu dēļ, bet tieši neatbilstoši izvērtētas maksātspējas dēļ pirms kreditēšanas līguma noslēgšanas.

Līdztekus atzīmējams, ka ne visi kredīti, kas izsniegti neatbilstošas maksātspējas izvērtēšanas dēļ, netiek pildīti, bet daļa šādu kredītu, par spīti neatbilstošai spējai atmaksāt kredītu, tiek pildīti, tiek pildīti ar kavēšanos un nenonāk līdz norakstīšanai vai cesijai.

Līdz ar to kopējo skarto patērētāju patieso skaitu un iespējamo zaudējumu apmēru nav iespējams precīzi noteikt, tā kā nav izslēgts, ka Sabiedrība piešķīrusi kredītus, kurus nedrīkstēja piešķirt patērētāja lielo esošo saistību dēļ, arī daļai tādu patērētāju, kuri tomēr maksājumus par Sabiedrības izsniegto aizdevumu veic savlaicīgi vai ar nelieliem kavējumiem. Piemēram, ierobežojot citus savus izdevumus, vai kavējot citu saistību izpildi. Līdz ar to prezumējams, ka daļu no šo gadu laikā izsniegtajiem kredītiem Sabiedrība visticamāk nedrīkstēja izsniegt, jo daļa patērētāju jau maksāja par saviem esošajiem kredītiem maksimāli pieļaujamo summu, ko tie no saviem ienākumiem drīkstēja novirzīt saistību atmaksai.

[8] 2025.gada 5.februāra tikšanās laikā Sabiedrība apliecināja, ka konceptuāli ir gatava ieviest datu saņemšanu no visiem kredītinformācijas birojiem. Savukārt Paskaidrojumā3 rakstīja, ka ir gatava brīvprātīgi uzsākt abu kredītinformācijas biroju pilnvērtīgu izmantošanu 2025.gada 4.ceturksnī, bet ar noteiktiem priekšnoteikumiem. Proti, kad būs novērstas šaubas par personas datu apstrādes tiesiskumu un kad būs zināms, vai netiks mainīts tiesiskais regulējums attiecībā uz kārtību, kādā kredītu devēji savā starpā apmainās ar datiem.

Vienlaikus Sabiedrība ir gatava ieviest divus pagaidu risinājumus:

- 1) pilnveidos kredīta pieteikuma saturu, vizuāli izceļot paskaidrojošo tekstu pie ailes par kredītsaistību apmēra mēnesī, un uzsverot, ka te jānorāda visi kredītu maksājumi kredītiestādēm un kredītu devējiem. Papildus ieviesīs papildu apstiprinājuma logu, kurā pārjautās patērētājam, vai ir norādījis visus savus kredītu maksājumus. Sabiedrība plāno risinājumu ieviest līdz 2025.gada 30.aprīlim;
- 2) izstrādās IT risinājumu, kas ļautu gadījumos, kad iesniegts konta pārskats, atpazīt regulārus kredītsaistību maksājumus kredītiestādēm un šo maksājumus tiktu ņemti vērā, nosakot kredītsaistību apmēru. Sabiedrība plāno risinājumu ieviest līdz 2025.gada 31.jūlijam.

Sabiedrība ir gatava uzsākt darbu gan pie pagaidu risinājumiem, gan ilgtermiņa risinājuma, kad saņems no PTAC apstiprinājumu par termiņiem.

PTAC uzskata, ka pilnvērtīga likumā noteiktā kārtībā veikta maksātspējas izvērtēšana ir uzsākama nekavējoties un nav jāgaida nekādi termiņi, ņemot vērā PTAL paredzēto pienākumu. Šādu pagaidu risinājumu piedāvāšana pēc būtības ir laika vilcināšana un neattaisno Sabiedrības izdarīto pārkāpumu.

[9] Paskaidrojumā3 Sabiedrība atzina, ka tās praksē varētu būt gadījumi, kad patērētājs ir saņēmis no Sabiedrības kredītu, kura rezultātā pārsniegts patērētājam pieļaujamais kredītsaistību apmērs mēnesī, jo Sabiedrībai nav bijusi informācija par patērētāja kredītsaistībām pie kredītiestādēm. Tāpēc Sabiedrība būtu gatava no savas puses samazināt atlikušo kredītsaistību apmērus tiem Sabiedrības esošajiem klientiem, kuriem pēdējās būtiskās kredīta summas izsniegšanas brīdī bija kredītsaistības kredītiestādēs. Katru gadījumu Sabiedrība skatītu individuāli un piedāvātu patērētājam gan samazināt aizņēmuma procentu

likmi, gan pagarināt kredīta atmaksas termiņu, lai samazinātu ikmēneša maksājuma apmēru līdz pieļaujamam apmēram.

Par šādu iespēju Sabiedrība ievietotu informāciju savās mājaslapā, dodot iespēju tās klientiem vērsties pie Sabiedrības līdz 2025.gada 31.maijam.

PTAC norāda, ka PTAL 8.panta (4⁵) un (4⁶) daļas jau nosaka kārtību, kā patērētājam jārikojas, ja kredītu devējs viņa maksāspēju nav atbilstoši izvērtējis pirms kredītēšanas līguma noslēgšanas vai aizdevuma summas būtiskas palielināšanas brīža.

No Sabiedrības rakstītā PTAC secina, ka Sabiedrības ieskatā AS “Kredītinformācijas birojam” datus nodod tikai kredītiestādes. Tā kā PTAC veic dažādas komercprakses uzraudzības darbības, tad tam ir zināms, ka arī daļa patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju datus nodod tikai šim birojam. Kaut arī ilgtermiņa hipotekārie kredīti patērētājiem lielākoties ir kredītiestādēs, tomēr tik un tā nav pamata uzskatīt, ka patērētāju maksāspējas izvērtēšanā Sabiedrība nav bijuši pieejami dati tikai par kredītiestādēs izsniegtiem kredītiem.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, patērētāju iesniegumus un Sabiedrības paskaidrojumus, PTAC secina:

[10] Sabiedrības rīcība, veicot patērētāju spēju atmaksāt kredītu izvērtēšanu, ir uzskatāma par komercpraksi NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, bet Sabiedrība saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu ir atzīstama par minētās komercprakses īstenotāju.

NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka negodīga komercprakse ir aizliegta, un NKAL 4.panta otrajā daļā ir nostiprinātas negodīgas komercprakses pazīmes. Savukārt minētā likuma 6. un 7.pants paredz regulējumu attiecībā uz profesionālajai rūpībai neatbilstošu un patērētāja ekonomiskās rīcības negatīvi ietekmējošu komercpraksi.

[11] PTAC uzsver, ka Sabiedrībai, īstenojot komercpraksi, ir jāņem vērā, ka par profesionālai rūpībai atbilstošu un par godīgu uzskatāma komercprakse, kas tiek veikta ar tāda līmeņa prasmi un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispāratzītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam. Viens no būtiskākajiem kritērijiem komercprakses vērtēšanai ir vispāratzīta godīga tirgus prakse noteiktā jomā, kas prasa uzņēmējiem veikt savas darbības profesionalitāti un godīgi no saprātīgas personas skatpunkta (sk. Vītoliņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2015.gads, 211.lpp.). Viens no būtiskiem kritērijiem, lai praksi atzītu par profesionālajai rūpībai atbilstošu, ir tās atbilstība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tai skaitā attiecībā uz patērētāju spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu un pilnīgas informācijas iegūšanu par patērētāju esošajām kredītsaistībām.

PTAC paskaidro, ka Sabiedrības īstenoto komercpraksi PTAC vērtē no vidusmēra patērētāja uztveres viedokļa, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005.gada 11.maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva), un Eiropas Kopienas tiesas (turpmāk – EKT, tagad Eiropas Savienības Tiesas) praksē norādītos vidusmēra patērētāja kritērijus – patērētājs, kurš ir pietiekoši zinošs un labi informēts, kā arī pietiekoši vērgs un piesardzīgs (skat. Direktīvas preambulas 18.punkts; EKT C-112/99, 52.paragrāfs; C-44/01, 55.paragrāfs; C- 356/04, 78.paragrāfs; C-381/05, 23.paragrāfs). Minētais PTAC viedoklis izriet arī no Direktīvā noteiktā: saskaņā ar Direktīvas preambulas 11.punktu, ar šo direktīvu ir sasniedzama augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība, nosakot vienotu vispārēju aizliegumu tādai negodīgai komercpraktei, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Direktīvas 2.panta e) punkts nosaka, ka, „*būtiski kropļot patērētāja saimniecisko rīcību*” nozīmē izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas

pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tāds lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis. Savukārt saskaņā ar Direktīvas 2.panta k) punktu „lēmums veikt darījumu” ir jebkurš patērētāja pieņemts lēmums par to, vai, kā un pēc kādiem noteikumiem veikt pirkumu, vai veikt pilnus vai daļējus maksājumus, paturēt produktu vai no tā atbrīvoties, vai attiecībā uz to izmantot līgumtiesības, neatkarīgi no tā, vai patērētājs nolemj rīkoties vai no rīcības atturēties. Iepriekš minētā Direktīvas interpretācija izriet arī no Eiropas Komisijas publicētajām Negodīgas komercprakses direktīvas vadlīnijām (skatīt, http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/Guidance_UCP_Directive_en.pdf).

[12] PTAC vērš uzmanību uz 2018.gada 4.oktobra PTAL grozījumu anotācijas pirmajiem teikumiem, kuros norādīts grozījumu pieņemšanas mērķis: *“Likumprojekts izstrādāts, lai nodrošinātu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas pieejamību patērētāju kredīta devēju starpā un uzlabotu kredībspējas vērtēšanai nepieciešamās informācijas kvalitāti. Ierobežotas iespējas apmainīties ar ziņām par parādniekiem un viņu saistību izpildes gaitu apgrūtina vai liedz iespēju kvalitatīvi izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, kā rezultātā kredīts var tikt izsniegts patērētājiem, kas to nevar atļauties”*. Tātad viens no mērķiem bija nodrošināt informācijas pieejamību kredīta devēju starpā un lai netiktu izsniegti tādi kredīti, kurus patērētājs nevar atļauties.

PTAC norāda, ka PTAL 8.panta piecpadsmitā daļa paredz, ka: *“Izstrādājot patērētāju kredīšanas pakalpojumus, piešķirot kredītus, sniedzot kredīta starpniecības pakalpojumus, dodot padomu, sniedzot papildu pakalpojumus saistībā ar kredīšanas pakalpojumu patērētājiem vai izpildot kredīšanas līgumā minētās saistības, kredīta devējs, kredīta starpnieks vai kredīta starpnieka pārstāvis rīkojas godīgi, taisnīgi, pārredzami un profesionāli, ņemot vērā patērētāja tiesības un intereses.”*

PTAC uzskata, ka patērētājs varēja tiesiski paļauties uz Sabiedrību, kā uz profesionālu un licencētu patērētāju kredīšanas pakalpojumu sniedzēju, ka tā atbilstoši normatīvo aktu prasībām izvērtēs ikkatra patērētāja spēju atmaksāt kredītu, nodrošinot, ka kredīti netiek izsniegti personām, kas tos, visticamāk, nespēs pienācīgi atmaksāt, vienlaikus nenovedot patērētājus pārmērīgās parādu saistībās. Līdz ar to patērētājs pēc būtības, iesniedzot pieteikumu kredīta saņemšanai, paļāvās un varēja paļauties, proti, pieņēma lēmumu par pieteikuma iesniegšanu un pēc tam līguma slēgšanu, ka Sabiedrība izpildīs tai ar likumu uzlikto tiesisko pienākumu un izvērtēs patērētāja spēju atmaksāt kredītu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nepieļaujot patērētāja nonāksanu pārmērīgās parādsaistībās.

PTAC paskaidro, ka patērētājs ir mazāk aizsargātā līgumslēdzēja puse un nav profesionālis kredīšanas jomā, līdz ar to ne vienmēr izprot savas saistības un iespējamās sekas. Daļa patērētāju, piesakoties aizdevumam, ir pārlietu optimistiski par savām iespējām kredītu atmaksāt. Kā norādīts Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 1.jūnija spriedumā lietā Nr.A420163016 AA43-0642-17/5, *“Pietiekami daudzas personas iepirkumus veic impulsīvi, proti, lēmumus var ietekmēt, lai arī personas ir spējīgas pieņemt ekonomiski pamatotus lēmumus. Nereti personas neapzinās reklāmas faktisko ietekmi vai arī apzinās to nepilnīgi”*. PTAC norāda, ka nodoms aizņemties un iegūt līdzekļus kādai vēlmei vai nepieciešamībai rada atkarību aizņemties atkārtoti, tādēļ patērētājs var nepietiekoši izvērtēt vai pārvērtēt savas iespējas kredītu atmaksāt. Vienalga, vai patērētājs aizņemas pirmo reizi vai atkārtoti, kredīta devējam jāizrāda profesionālā rūpība, atbilstoši izvērtējot patērētāja iespējas atdot aizdevumu un izsniedzot tikai tādu, ko patērētājs visticamāk spētu atmaksāt. Sabiedrībai kā profesionālei patērētāju kredīšanas nozarē, īstenojot komercpraksi, ir pienākums rīkoties labā ticībā un ievērot visu tai saistošo normatīvo aktu prasības.

Patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanā ir būtiski, lai par pamatu tiek ņemtas patērētāja visas esošās kredītsaistības un to ikmēneša maksājumi (cik vien tas iespējams noskaidrot), tādējādi neradot pārmērīgu risku, ka patērētājam situācija pēc kredīta saņemšanas visticamāk pasliktinātos, piemēram, nāktos būtiski ierobežot savus ikdienas tēriņus

pamatvajadzībām. Profesionālā rūpība prasa komersantiem tāda līmeņa rūpību, lai atturētu patērētājus paņemt kredītus, ko tie nevar atmaksāt un kuri tos var novest pārmērīgās parādsaistībās.

Ja Sabiedrība neievēro PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu, tad vienlaikus arī pārkāpj godīgu konkurenci ar tiem kredītu devējiem, kuri godprātīgi ievēro šajā daļā noteikto pienākumu. Proti, tādā gadījumā, nenoskaidrojot pieejamo informāciju par patērētāja saistībām, Sabiedrība daļai patērētāju izsniedz kredītu, kuru citi kredītu devēji, iegūstot informāciju par visām patērētāja saistībām, būtu atteikuši.

PTAC secina, ka Sabiedrības rīcība, neievērojot pienākumu noskaidrot visas patērētāju esošās kredītsaistības, ir novedusi daļu patērētāju pārmērīgās parādsaistībās.

[13] Likumdevējs veica grozījumus PTAL 2018.gada 4.oktobrī, tostarp papildinot PTAL 8. pantu ar (4⁷) un (4⁸) daļām, un grozījumi stājās spēkā no 2019.gada 1.janvāra. Tātad minētās normas ir spēkā jau vairāk kā 6 gadus. Lai arī PTAC 2020.gadā Sabiedrības mātes uzņēmumam AS “DelfinGroup” bija jautājis, vai tā ir pārliecinājusies, ka caur kredītinformācijas biroju iegūst arī ziņas par datiem no citiem kredītinformācijas birojiem, Sabiedrība šo gadu laikā to nebija izdarījusi.

Izvērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, PTAC secina, ka ilgstošā laika periodā Sabiedrība atbilstoši NKAL 6. un 7.pantā noteiktajam ir **īstenojusi profesionālai rūpībai neatbilstošu komercpraksi, būtiski negatīvi ietekmējot patērētāja ekonomisko rīcību** – Sabiedrība pieļāvusi **būtisku pārkāpumu, neievērojot PTAL 8. panta (4⁸) daļā noteikto pienākumu**, proti - veicot patērētāja spējas atmaksāt kredītu izvērtēšanu, Sabiedrība neieguva informāciju par patērētāja esošajām saistībām un ikmēneša maksājumiem no visiem kredītinformācijas birojiem, tādējādi nesaņemot pilnu informāciju un nepienācīgi izvērtējot patērētāju spēju atmaksāt kredītu, radot stāvokli, ka kredīti tika izsniegti daļai tādu patērētāju, kuriem tos nedrīkstēja izsniegt, un ļaujot daļai no patērētāju uzņemt pārmērīgas kredītsaistības.

[14] NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: *„ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraktei atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norādīta labotā informācija, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) uzlikt naudas sodu šā likuma 15.² pantā noteiktajā kārtībā; 6) nosaka par labas prakses kodeksu atbildīgajai personai pienākumu izdarīt labojumus kodeksā, lai novērstu negodīgu komercpraksi”.*

NKAL 15.² panta pirmā prim daļa paredz, ka *„Uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi, kas īstenota tikai Latvijas Republikas teritorijā, uzlikt soda naudu līdz četriem procentiem no komercprakses īstenotāja gada apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem (atbilstoši šā panta pirmajai daļai), bet ne vairāk kā 300 000 euro”.*

[15] Sabiedrības rīcība ir klasificējama kā *“smags pārkāpums”*, kura būtību raksturo:

- **būtiska ietekme uz patērētāju kolektīvajām interesēm** – Sabiedrība ir ievērojams kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs kreditēšanas tirgū;
- **īstenota negodīga komercprakse, kas skar/var skart plašu patērētāju loku** – periodā no 2021.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim Sabiedrība izsniegusi **(..) distances kredītu par kopējo summu (..) EUR;**

- **minimālais zaudējumu apmērs 4 gadu periodā aprēķināts 1'591'342.96 EUR**, bet maksimālais 15'913'429.60 EUR.
- **pārākāpumi īstenoti vairāk kā sešu gadu garumā** pēc normas spēkā stāšanās 2019.gada 1.janvārī un vairāk kā četrus gadus kopš PTAC aicināja Sabiedrības mātes uzņēmumu AS "DelfinGroup" pārliecināties, ka caur savu kredītinformācijas biroju iegūst arī ziņas par datiem no citiem kredītinformācijas birojiem.

[16] PTAC norāda, ka, ievērojot labas pārvaldības principu un samērīguma principu, apstākli, ka Sabiedrība apliecinājusi gatavību uzsākt abu kredītinformācijas biroju pilnvērtīgu izmantošanu tikai 2025.gada 4.ceturksnī un arī tas, ka izvirzījusi noteiktus priekšnoteikumus, ir ņemams vērā, nosakot soda naudas apmēru.

Ņemot vērā Sabiedrības pieļautā pārākāpuma būtību, raksturu, radīto kaitējumu patērētāju kolektīvajām interesēm, nebūtu lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 1., 3., 4. un 6.punktā noteiktos lēmumus, bet gan PTAC ieskatā konkrētajā gadījumā Sabiedrībai par izdarīto pārākāpumu saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu ir piemērojama soda nauda šā likuma 15.² pantā noteiktajā kārtībā, kā arī saskaņā ar 2.punktu piemērojams tiesiskais pienākums. PTAC ieskatā ar soda naudas palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercpraksē nepieļaut līdzīga rakstura pārākāpuma izdarīšanu.

Saskaņā ar Sabiedrības publiski pieejamo gada pārskatu par 2024.gadu tās neto apgrozījums bija 12'381'415 EUR, peļņa 3'236'343 EUR. Ievērojot pārākāpuma būtiskumu, apjomu, ilgumu, tostarp šajā lēmumā analizētos pārākāpuma izdarīšanas apstākļus, raksturu un radīto ietekmi, PTAC secina, ka Sabiedrības nodarītais pārākāpums, īstenojot negodīgu komercpraksi, attiecībā uz PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktā pienākuma neievērošanu ir vērtējams kā būtisks pārākāpums. Ņemot vērā apstākli, ka Sabiedrība joprojām nav uzsākusi izmantot visus kredītinformācijas birojus, kopējais soda naudas apmērs Sabiedrībai nosakāms **295'000.00 EUR apmērā**. Procentos soda naudas apmērs sastāda 2.38% no Sabiedrības 2024.gada neto apgrozījuma un 9.12% no 2024.gada peļņas pēc nodokļiem, kas uzskatāms par samērīgu soda naudas apmēru, ņemot vērā izdarīto pārākāpumu un tā ietekmi.

Ņemot vērā minēto, PTAC nolemj:

Pamatojoties un ievērojot NKAL 1.panta pirmo daļu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu, otrās daļas 1.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1. punktu, 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu, 15.² panta (1¹) daļu un otrās daļas 1.punktu, PTAL 8.panta (4¹), (4²), (4⁴), (4⁵), (4⁷), (4⁸), (5) un (15) daļu, Administratīvā procesa likuma 4.pantu, 17.pantu, 51.pantu, 55.panta 2.punktu, 65.panta ceturto daļu, 66.pantu un 67.pantu:

SIA "ViziaFinance"

juridiskā adrese: Skanstes iela 50A, Rīga, LV-1013

reģistrācijas numurs: 40003040217

- 1) uzlikt pienākumu izbeigt lēmumā konstatēto negodīgu komercpraksi** – nekavējoties, bet ne vēlāk kā 30 dienu laikā no šī lēmuma pieņemšanas brīža nodrošināt, ka nolūkā atbilstoši normatīvo aktu prasībām izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, Sabiedrība pirms pozitīva lēmuma pieņemšanas kā minimums saņem un izvērtē datus par patērētāja saistībām no visiem kredītinformācijas birojiem atbilstoši PTAL 8.panta (4⁸) daļā noteiktajam;
- 2) uzlikt soda naudu 295'000.00 EUR (divi simti deviņdesmit pieci tūkstoši eiro, 00 centi) apmērā.**

Saskaņā ar NKAL 19.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu šis lēmums ir spēkā ar dienu, kad tas kļūst zināms Sabiedrībai, un

Sabiedrība to var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā.

Tiesiskā pienākuma neizpildes gadījumā PTAC, pamatojoties uz 2011.gada 29.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.245 "Noteikumi par speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai" 37.punktu un 38.3.apakšpunktu, ir tiesīgs lemt par Sabiedrībai izsniegtās speciālās atļaujas (licences) Nr. NK-2016-019 darbības apturēšanu.

Soda nauda jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas numurs 90000050138

Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22

Konts (IBAN): LV12TREL1060121019400

Maksājuma mērķis: Lēmums Nr. 5-pk

Pieņemšanas datums: 02.07.2025.

Soda nauda jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmums.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Direktore

Zaiga Liepiņa

(..)

IZRAKSTS PAREIZS